

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารหนี้สาธารณะที่ใช้บังคับในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่ พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และฉบับล่าสุดคือ พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ ในการเพิ่มอำนาจกระทรวงการคลังในการกู้เงินเพื่อบริหารสภาพคล่องของเงินคงคลังและกำหนดวิธีการและกรอบวงเงินในการกู้เงินเพื่อบริหารสภาพคล่องของเงินคงคลัง และการกำหนดอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการขยายเวลาการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งได้รับการบรรจุเข้าในระเบียบวาระ ครั้งที่ ๔๗/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ดังนั้นกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารหนี้สาธารณะจึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วจำนวนทั้งสิ้น ๓ ฉบับ สำระสำคัญมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๒ ก วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ส่งผลให้หนี้สาธารณะของประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องบริหารหนี้สาธารณะ ทั้งที่เกิดขึ้นแล้วและที่กำลังจะเกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพ แต่โดยที่บทบัญญัติเกี่ยวกับการก่อหนี้ การค้าประกันและการปรับโครงสร้างหนี้ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารหนี้สาธารณะของประเทศและกระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ สมควรปรับปรุงกฎหมายเหล่านั้นให้เป็นระบบและมีเอกภาพยิ่งขึ้น และโดยที่เป็นการสมควรพัฒนาตลาดตราสารหนี้ให้มีความกว้างขวางมั่นคงและมีความต่อเนื่องอันจะเป็นช่องทางในการระดมเงินทุนแก่ภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการสร้างอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง อีกทั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารหนี้สาธารณะมีอยู่หลายหน่วยงาน สมควรให้มีหน่วยงานกลางเพียงหน่วยงานเดียวเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารหนี้สาธารณะให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และควบคุมดูแลการก่อหนี้โดยรวม เพื่อให้ภาระหนี้สาธารณะอยู่ในระดับที่สอดคล้องกับฐานะการเงินการคลังของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติตัวเงินค้ำประกัน พุทธศักราช ๒๔๘๗ พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังในการค้ำประกัน พ.ศ. ๒๕๑๐ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๐ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังในการค้ำประกัน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ พระราชบัญญัติกู้เงินเพื่อการป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๖ พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๙ พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากรัฐบาลต่างประเทศเพื่อจัดซื้อยุทธโปกรณ์ทางทหาร พ.ศ. ๒๕๒๔ พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังปรับโครงสร้างเงินกู้ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๘ และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๔๑ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดบทนิยามคำว่า “หนี้สาธารณะ” “การบริหารหนี้สาธารณะ” “การค้ำประกัน” “ตราสารหนี้” “ตัวเงินค้ำประกัน” “ตัวสัญญาใช้เงิน” “พันธบัตร” “หน่วยงานของรัฐ” “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” “รัฐวิสาหกิจ” “สถาบันการเงินภาครัฐ” “คณะกรรมการ” “สำนักงาน” และ “รัฐมนตรี” (มาตรา ๔)

หมวด ๑ บททั่วไป

๓. กำหนดให้การบริหารหนี้สาธารณะให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้กระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจในการกู้เงินหรือค้ำประกันในนามรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ผู้เดียว โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๗)

๕. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนอกจากกระทรวงการคลังจะกู้เงินหรือค้ำประกันมิได้ เว้นแต่มีกฎหมายให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ (มาตรา ๘)

๖. กำหนดให้รัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่นิติบุคคล หากมีความจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อใช้ดำเนินกิจการ ให้กระทรวงเจ้าสังกัดมีอำนาจกู้ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี แต่ถ้าเป็นการกู้เงินเพื่อการลงทุน รัฐวิสาหกิจนั้นจะต้องเสนอแผนงานลงทุนให้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน ทั้งนี้ หากเป็นการกู้เงินเกินห้าสิบล้านบาท จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีด้วย (มาตรา ๙)

๗. กำหนดให้การกู้เงินตามพระราชบัญญัตินี้จะทำได้เป็นสัญญาหรือออกตราสารหนี้หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ (มาตรา ๑๐)

๘. การออกตราสารหนี้ในประเทศ รัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือบุคคลอื่นจัดจำหน่ายก็ได้ (มาตรา ๑๑)

๙. กำหนดให้รัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจลงนามในสัญญา กู้ หนังสือหรือสัญญาค้ำประกัน หรือตราสารหนี้ แต่ในกรณีที่เป็นการมอบหมายให้มิอำนาจลงนามในตราสารหนี้ต้องประกาศการมอบหมายนั้นในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๑๒)

๑๐. กำหนดให้เงินต้น ดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายในการกู้เงิน การออกและจัดการตราสารหนี้ ให้จ่ายจากเงินที่ตั้งไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี เว้นแต่ในกรณีของตัวเงินค้ำประกันหรือเป็นกรณีที่กฎหมายว่าด้วยเงินค้ำประกันอนุญาตให้จ่ายจากเงินค้ำประกัน จะจ่ายจากเงินค้ำประกันก็ได้ (มาตรา ๑๓)

๑๑. กำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ โดยดำเนินการกู้เงินรายใหม่ เพื่อชำระหนี้เดิม แผลงหนี้ ชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดชำระ ขยายระยะเวลาชำระหนี้ ต่ออายุ ซื้อมัน หรือไถ่ถอน ตราสารหนี้ของรัฐบาล หรือทำธุรกรรมทางการเงินอื่น ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๔)

๑๒. กำหนดให้กระทรวงการคลังอาจชำระหนี้แทนรัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐได้ และเมื่อกระทรวงการคลังได้ชำระหนี้แล้ว ให้หน่วยงานดังกล่าวเป็นหนี้กระทรวงการคลังตามจำนวนเงิน ที่กระทรวงการคลังได้ชำระ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว (มาตรา ๑๕)

๑๓. กำหนดให้กระทรวงการคลังประกาศแหล่งเงินกู้ สกุลเงินกู้ จำนวนเงินกู้ การคำนวณเงินตรา ต่างประเทศเป็นเงินบาท อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย ค่าส่วนลด ระยะเวลาการชำระเงินต้นคืน วัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกู้ เงื่อนไข วิธีการและสาระสำคัญอื่นใดตามที่จำเป็นในราชกิจจานุเบกษาภายใน หกสิบวันนับแต่วันที่ทำสัญญากู้หรือออกตราสารหนี้ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๑๖)

๑๔. กำหนดให้กระทรวงการคลังรายงานการกู้เงิน และการค้าประกันที่กระทำในปีงบประมาณที่ล่วง มาแล้วให้รัฐสภาทราบ โดยรายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดของการกู้เงินและการค้าประกัน รวมถึงผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับ (มาตรา ๑๗)

๑๕. กำหนดให้การคำนวณเงินตราต่างประเทศสกุลใดเป็นเงินบาท ให้คำนวณตามอัตราแลกเปลี่ยน ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยในวันที่ทำสัญญากู้ สัญญาค้าประกัน หรือออกตราสารหนี้ แต่ในรายงาน ตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ให้คำนวณตามอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าว ณ วันทำการสุดท้ายของเดือนมีนาคม หรือเดือนกันยายน แล้วแต่กรณี (มาตรา ๑๘)

๑๖. กำหนดให้ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดกู้เงินโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่จัดตั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือกฎหมายอื่นใด โดยมีใช่เป็นการกู้เงินจากกระทรวงการคลัง ห้ามมิให้ กระทรวงการคลังหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐเข้ารับผิดชอบหรือค้ำประกันหนี้หนี้หรือตั้งงบประมาณรายจ่าย เพื่อชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเงินกู้ดังกล่าว (มาตรา ๑๙)

หมวด ๒ หนี้ที่รัฐบาลกู้

๑๗. กำหนดให้กระทรวงการคลังกู้เงินได้เฉพาะวัตถุประสงค์เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ หรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ และให้หน่วยงานอื่นกู้ต่อ (มาตรา ๒๐)

๑๘. กำหนดให้กระทรวงการคลังกู้เป็นเงินบาทไม่เกินวงเงินร้อยละสิบของงบประมาณรายจ่าย ประจำปีที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร้อยละแปดสิบของงบประมาณรายจ่าย ที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนเงินต้น (มาตรา ๒๑)

๑๙. กำหนดให้การกู้เงินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ให้กระทรวงการคลังกู้เป็นเงินตราต่างประเทศ ได้ไม่เกินร้อยละสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปี (มาตรา ๒๒)

๒๐. กำหนดให้ในการกู้เงินตามมาตรา ๒๒ ถ้าภาวะตลาดการเงินในประเทศเอื้ออำนวยและเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการเงิน การคลัง และตลาดทุน กระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีอาจกู้ เป็นเงินบาทแทนการกู้เงินตราต่างประเทศก็ได้ (มาตรา ๒๓)

๒๑. กำหนดให้การกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ ให้กระทำได้เฉพาะเพื่อเป็นการประหยั ดความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยน หรือกระจายภาระการชำระหนี้ โดยให้กระทรวงการคลังดำเนินการกู้เงิน เพื่อชำระหนี้เงินกู้ของกระทรวงการคลังไม่เกินจำนวนเงินกู้ที่ยังค้างชำระ หรือกู้เงินเพื่อชำระหนี้ที่กระทรวงการคลัง ค้ำประกันไม่เกินจำนวนเงินที่ยังมีภาระการค้ำประกันอยู่ (มาตรา ๒๔)

๒๒. กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐมีความจำเป็นต้องใช้เงินตราต่างประเทศ สำหรับโครงการหรือแผนงาน ที่รัฐบาลเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และหากกระทรวงการคลังเป็นผู้กู้และนำมาให้ หน่วยงานดังกล่าวกึ่งต่อจะเป็นการประหยัดและทำให้การบริหารหนี้สาธารณะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้กระทรวงการคลัง มีอำนาจกู้เงินตราต่างประเทศเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวกึ่งต่อได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวง (มาตรา ๒๕)

๒๓. กำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการชำระหนี้แทน ตามมาตรา ๑๕ หรือการให้กึ่งต่อมาตรา ๒๕ ได้ในอัตราและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๒๖)

หมวด ๓ หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน

๒๔. กำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจค้ำประกันการชำระหนี้ของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ โดยจะค้ำประกันเต็มจำนวนหรือแต่บางส่วนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๒๗)

๒๕. กำหนดให้กระทรวงการคลังจะค้ำประกันได้ไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี (มาตรา ๒๘)

๒๖. กำหนดหลักเกณฑ์ และกรอบวงเงินที่กระทรวงการคลังจะค้ำประกันหรือให้กึ่งต่อแก่รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๒๙)

๒๗. กำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้ำประกันหรือค่าธรรมเนียมอื่นใด ได้ในอัตราและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๓๐)

หมวด ๔ คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ

๒๘. กำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของ “คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ” (มาตรา ๓๑)

๒๙. กำหนดให้กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี (มาตรา ๓๒)

๓๐. กำหนดการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง (มาตรา ๓๓)

๓๑. กำหนดองค์ประชุมของการประชุมคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ (มาตรา ๓๔)

๓๒. กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ (มาตรา ๓๕)

๓๓. กำหนดให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ (มาตรา ๓๖)

บทเฉพาะกาล

๓๔. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบต่อการกู้เงิน การให้กึ่งเงิน การค้ำประกัน และการปรับ โครงสร้างหนี้ที่กระทรวงการคลังกระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๓๗)

๒. พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๐ ก วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในการบริหารหนี้สาธารณะจำเป็นต้องมีกลไกที่เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดในการดำเนินการบางประการ จึงสมควรให้อำนาจแก่กระทรวงการคลังในการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ โดยการย่นระยะเวลาชำระหนี้ การกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ ก่อนที่หนี้ครบกำหนดชำระ และการกู้เงินเป็นเงินตราต่างประเทศหรือเงินบาทเพื่อนำมาให้หน่วยงานอื่นกู้ต่อกัน นอกจากนั้น ในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ให้มีความต่อเนื่อง มีความจำเป็นที่จะต้องมิตราสารหนี้ที่กระทรวงการคลังออกในปริมาณเพียงพอต่อการสร้างอัตราดอกเบี้ยสำหรับใช้อ้างอิงในตลาดตราสารหนี้ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศด้วย สำหรับเงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ก่อนที่หนี้ครบกำหนดชำระและการกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ สมควรบริหารจัดการโดยกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ รวมทั้งสมควรแก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้กระทรวงการคลังมีอำนาจปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะโดยดำเนินการกู้เงินรายใหม่เพื่อชำระหนี้เดิม แผลงหนี้ ชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดชำระ ขยายหรือย่นระยะเวลาชำระหนี้ ต่ออายุ ซื้อมัน หรือไถ่ถอนตราสารหนี้ของรัฐบาล หรือทำธุรกรรมทางการเงินอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมให้กระทรวงการคลังกู้เงินได้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้ (๑) ชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ (๒) พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (๓) ปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ (๔) ให้หน่วยงานอื่นกู้ต่อ (๕) พัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ โดยเงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการกู้เงินตาม (๒) ถึง (๕) ให้นำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินหรือตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติโดยไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

๓. กำหนดให้ในกรณีหนี้สาธารณะซึ่งจะทำการปรับโครงสร้างหนี้มีจำนวนเงินมาก และกระทรวงการคลังเห็นว่าไม่สมควรกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ดังกล่าวในคราวเดียวกัน กระทรวงการคลังอาจทยอยกู้เงินเป็นการล่วงหน้าได้ไม่เกินสิบสองเดือนก่อนวันที่หนี้ถึงกำหนดชำระ และเงินที่ได้รับจากการกู้เงินดังกล่าวให้นำส่งเข้ากองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ (มาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๒๔/๑)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ มีความจำเป็นต้องใช้เงินสำหรับโครงการหรือแผนงานที่รัฐบาลเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และหากกระทรวงการคลังเป็นผู้กู้และนำมาให้หน่วยงานดังกล่าว กู้ต่อจะเป็นการประหยัดและทำให้การบริหารหนี้สาธารณะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวกู้ต่อได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕)

๕. กำหนดให้การกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศให้กระทำโดยการออกตราสารหนี้ตามความจำเป็นในการสร้างอัตราดอกเบี้ยสำหรับใช้อ้างอิงในตลาดตราสารหนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้นำรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๑ (มาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๒๕/๑)

๖. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

๗. กำหนดให้เพิ่มหมวด ๕ กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ ดังนี้

๗.๑ กำหนดให้จัดตั้ง “กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารเงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะตามมาตรา ๒๔/๑ และการกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศตามมาตรา ๒๕/๑ โดยให้มีอำนาจกระทำการใด ๆ ที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑)

๗.๒ กำหนดให้กองทุนมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๒)

๗.๓ กำหนดให้กิจการของกองทุนไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๓)

๗.๔ กำหนดให้กองทุนประกอบด้วยเงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะตามมาตรา ๒๔/๑ เงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศตามมาตรา ๒๕/๑ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการดำเนินการของกองทุน เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุน ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน ซึ่งเงินและทรัพย์สินของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๔)

๗.๕ กำหนดให้นำเงินและทรัพย์สินของกองทุนเข้าบัญชีปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ และบัญชีพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๕)

๗.๖ กำหนดให้กระทรวงการคลังนำเงินในบัญชีปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะไปใช้จ่ายได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๖)

๗.๗ กำหนดให้กระทรวงการคลังนำเงินในบัญชีพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศไปใช้จ่ายได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๗)

๗.๘ กำหนดให้ในระหว่างที่ยังไม่มีความจำเป็นต้องนำเงินของกองทุนไปใช้จ่ายตามมาตรา ๓๖/๖ และมาตรา ๓๖/๗ เงินของกองทุนอาจนำไปลงทุนได้ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๘)

๗.๙ กำหนดให้ในระหว่างที่ยังมิได้นำเงินของกองทุนไปลงทุนตามมาตรา ๓๖/๘ให้นำไปฝากไว้ที่ธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารพาณิชย์ที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๙)

๗.๑๐ กำหนดให้มี “คณะกรรมการกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ” (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑๐)

๗.๑๑ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑๑)

๗.๑๒ กำหนดให้นำมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม และให้กรรมการในคณะกรรมการกองทุนได้รับเบี้ยประชุมหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑๒)

๗.๑๓ กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเป็นผู้จัดการกองทุนและมีหน้าที่ ดำเนินกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนและตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑๓)

๗.๑๔ กำหนดให้ผู้จัดการกองทุนเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนกองทุน หรืออาจมอบอำนาจให้ บุคคลอื่นกระทำการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑๔)

๗.๑๕ กำหนดให้ผู้จัดการกองทุนและผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนอาจได้รับค่าตอบแทนหรือประโยชน์อื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีโดยให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายของกองทุน (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑๕)

๗.๑๖ กำหนดให้ผู้จัดการกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุนอาจว่าจ้างผู้บริหาร สินทรัพย์ของกองทุนเพื่อทำหน้าที่บริหารเงินและทรัพย์สินของกองทุนก็ได้ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑๖)

๗.๑๗ กำหนดให้กองทุนรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุนเป็นรายไตรมาส ต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อรายงานต่อรัฐมนตรี ภายใน ๔๕ วันนับแต่วันสิ้นสุดแต่ละไตรมาส (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑๗)

๗.๑๘ กำหนดให้บัญชีของกองทุนให้ถือตามปีงบประมาณ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑๘)

๗.๑๙ กำหนดให้การบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมาย ว่าด้วยการบัญชี หรือมาตรฐานการบัญชีอื่นที่รับรองโดยทั่วไปที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด โดยต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับกิจการของกองทุนและรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการกองทุนทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑๙)

๗.๒๐ กำหนดให้กองทุนจัดทำงบการเงินส่งผู้สอบบัญชีภายใน ๙๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อ รัฐมนตรีทุกปี (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๖/๒๐)

๓. พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๓๑ ก วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ หน้า ๓๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สมควรกำหนดขอบเขตของนิยามคำว่าหนี้สาธารณะให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยไม่รวมถึงหนี้ ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อโดยกระทรวงการคลัง ไม่ได้ค้าประกัน และหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย ตลอดจนปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบาย และกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจาก ตำแหน่งตามวาระหรือพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ รวมทั้ง แก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาด

ตราสารหนี้ในประเทศและหลักเกณฑ์การลงทุนของกองทุนเพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนมีความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามความหมายของคำว่า “หนี้สาธารณะ” หมายความว่า หนี้ที่กระทรวงการคลัง หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจกู้ หรือหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน แต่ไม่รวมถึงหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำ ธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อ โดยกระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกัน และ หนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๒. กำหนดบทนิยามความหมายของคำว่า “ธุรกิจบริหารสินทรัพย์” หมายความว่า ธุรกิจการบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ “ธุรกิจประกันสินเชื่อ” หมายความว่า ธุรกิจการให้การค้ำประกันสินเชื่อแก่บุคคลเพื่อให้ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน (มาตรา ๔ เพิ่มบทนิยามมาตรา ๔)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้มี “คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังคนหนึ่ง ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสามคน เป็นกรรมการ (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๑)

๔. กำหนดให้ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ ให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่เหลืออยู่ และให้คณะกรรมการดังกล่าวดำเนินงานต่อไปได้ โดยจะต้องมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้วยอย่างน้อยหนึ่งคน (มาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๓๒)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างหนี้สาธารณะ การบริหารหนี้สาธารณะ ความต้องการเงินของภาครัฐ รวมทั้งหนี้เงินกู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหนี้เงินกู้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อ ที่กระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกันและให้รายงานหนี้เงินกู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อที่กระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกันด้วย เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖ (๑))

๖. กำหนดให้สำนักงานมีอำนาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ (มาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๓๖ วรรคสอง)

๗. แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีในระหว่างที่ยังไม่มีความจำเป็นต้องนำเงินของกองทุนไปใช้จ่ายตามมาตรา ๓๖/๖ และมาตรา ๓๖/๗ เงินของกองทุนอาจนำไปลงทุนในประเทศได้ดังนี้ (ก) ตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกันโดยกระทรวงการคลัง (ข) ตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ค) ตราสารหนี้อื่นที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือสูงสุดจากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (ง) ทำธุรกรรมซื้อโดยมีสัญญาจะขายคืนซึ่งตราสารหนี้ที่ออกโดยกระทรวงการคลังหรือธนาคารแห่งประเทศไทย (จ) เงินฝากหรือบัตรเงินฝากของสถาบันการเงินภาครัฐหรือธนาคารพาณิชย์ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด (มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖/๘ วรรคหนึ่ง (๑))

๘. กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๓๖/๙ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย (มาตรา ๑๑ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑๑ (๗/๑))

๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมให้นำมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการกองทุนและคณะกรรมการที่คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งโดยอนุโลม และให้กรรมการในคณะกรรมการกองทุนและอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๖/๑๒)

๑๑. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้จนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๑๓)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกต / จัดทำ